

**STUDENTSKA PRAKSA U VEZI SISTEMA
MENADŽMENTA KVALITETA U "ZAVODU ZA
UDŽBENIKE I NASTAVNA SREDSTVA"
STUDENT PRACTICES REGARDING QUALITY
MANAGEMENT SYSTEM IN "THE INSTITUTE FOR
TEXTBOOK PUBLISHING"**

student: Borjana Paštar, Fakultet organizacionih nauka u Beogradu,
borjana_pastar@yahoo.com

preduzeće/supervizor: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Ivan Pribičević,
ivan.pribicevic@zavod.co.rs

mentor prakse: Mladen Đurić, Fakultet organizacionih nauka u Beogradu,
djuric.mladen@fon.rs

ZADATAK: Organizovanje studentske prakse je korisno, kako za studente sa jedne strane kojima će to iskustvo pomoći u budućem pronalaženju posla, tako i za organizaciju sa druge strane koja bi na taj način poboljšala određeni segment poslovanja. Zadatak studenta u okviru realizacije ove studentske prakse se odnosila na pripremu dokumentacije sistema menadžmenta kvalitetom za nadzornu proveru prema standardu SRPS ISO 9001:2008 i sprovođenje redovnih aktivnosti održavanja sistema menadžmenta kvalitetom.

1. UVOD

Poslednjih godina, kako u Srbiji tako i u svetu sve je više organizacija koje su spremne da omoguće studentima stručnu praksu i tako doprinesu ostvarivanju uzajamne koristi. Ova korist ogleda se kako u poboljšanju procesa organizacije s jedne strane, tako i u usavršavanju znanja i veština studenata s druge strane. Cilj ovog rada jeste da se pokaže da je moguće ostvariti uspešnu saradnju između neke privredne organizacije i visokoškolske ustanove, kao što su Zavod za udžbenike i nastavna sredstva (u daljem tekstu Zavod) i Fakultet organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu. Najviše rukovodstvo Zavoda iskazalo je potrebu da pronade najbolji način za sveobuhvatnu reviziju dokumentacije sistema menadžmenta kvalitetom sopstvene organizacije prema zantevima standarda SRPS ISO 9001:2008.

2. OPIS REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

Mesec dana, koliko je svaka grupa studenata provela u Zavodu, bilo je dovoljno da se oseti kako je biti deo jednog poslovnog sistema. Direktor sektora za strategiju i razvoj (u daljem tekstu direktor) je unapred definisao plan zadataka za svaku grupu studenata. Pre početka rada studenti su svaki dan imali sastanak sa direktorom sa kojim su definisali plan aktivnosti za taj dan. On ih je upućivao na zaposlene sa kojima treba razgovarati u zavisnosti od procedure na kojoj se vrši revizija. Standard SRPS ISO 9001:2008 je uveden 2006. godine u Zavod, i po rečima direktora to nije bilo na zadovoljavajućem nivou. Razlog je bio to što je određen broj zaposlenih imao predrasude u pogledu sistema menadžmenta kvalitetom i nije bio upoznat sa dokumentacijom. Studenti su tada bili pred velikim izazovom i pokušali su da svojim stečenim znanjem zaposlenima približe ceo sistem dokumentacije. U saradnji sa direktorom studenti su osmislili novi dizajn procedura, uputstava i obrazaca. Pored revizije dokumentacije studenti su uz pomoć zaposlenih radili određene procedure i uputstva od samog početka. Tokom prake u izdavačkoj

organizaciji Zavod u novembru mesecu 2011. godine studenti su uradili reviziju šest procedura koje se odnose na proces Izdavanja udžbenika i knjiga. U svakoj od tih procedura je promenjena naslovna strana i zaglavlje, dodeljena je oznaka proceduri, sadržaj aktivnosti je izmenjen, matrica odgovornosti je izmenjena (u prilogu procedure), izrađen je dijagram toka (u prilogu procedure), napravljena je tabela sa podacima o obrascima i zapisima koji su deo procedure (u prilogu procedure), napravljena je tabela sa podacima o indikatorima performansi, svim obrascima i zapisima su dodeljene oznake, napravljeni su obrasci i zapisi koji do sada nisu postojali u elektronskom obliku. Takođe, izvršena je revizija Uputstva za predaju rukopisa i likovnih priloga u elektronskom obliku i izmena obrazaca koji se koriste u radu Programskog saveta Zavoda.

3. OSTVARENI REZULTATI

Predanost u radu studenata je bila od velike koristi za poslovanje Zavoda. Urađena je revizija velikog broja dokumenata sistema menadžmenta kvalitetom, a uz pomoć zaposlenih koji su bili spremni na saradnju napisano je i nekoliko novih procedura i uputstava. Detaljan opis aktivnosti koje su realizovane tokom prakse u mesecu novembru data je u tabeli (*Tabeli 1. Ostvareni rezultati*).

Tabela 1. Ostvareni rezultati

Mesec	Realizovane aktivnosti	Napomena
Novembar	<ul style="list-style-type: none">a) Izrađen novi dizajn za dokumenta sistema menadžmenta kvalitetom.b) Urađena revizija sledećih procedura:<ul style="list-style-type: none">▪ Dobijanje rešenja o odobrenju udžbenika;▪ Izbor štamparije;▪ Potpisivanje ugovora sa autorom;▪ Pribavljanje rukopisa;▪ Priprema rukopisa za štampu;▪ Preispitivanje sistema menadžmenta kvalitetom od strane rukovodstva.	Studenti su pomagali u realizaciji interne provere, i prisustvovali eksternoj proveru.

Na kraju svakog meseca u prostorijama Zavoda je organizovan sastanak Odbora za kvalitet, na kome su studenti prezentovali zaposlenima šta je urađeno tokom prakse.

4. ZAKLJUČAK

Ovaj model saradnje, koji je ostvaren između jedne društveno odgovorne organizacije i visokoškolske ustanove, doprinosi poboljšanju poslovanja organizacije. Poboljšanja se mogu videti počev od procesa, dokumentacije, odnosa zaposlenih prema radu i spremnosti zaposlenih da se uključe u sistem menadžmenta kvalitetom uz saradnju sa studentima. Kad je reč o efektima koji su se ostvarili u Zavodu tokom realizacije studentske prakse, evidentirana su poboljšanja u dokumentaciji sistema menadžmenta kvalitetom, pre svega u prilagođavanju procedura i obrazaca zaposlenima i samim procesima. Na kraju možemo reći da je neophodno podsticati sve odgovorne organizacije da se uključe u realizaciju ovakvih projekata, jer se na taj način ostvaruje obostrana korist.

LITERATURA

- [1] <http://www.uk.fon.rs/vesti.php>;
- [2] Dokumentacija sistema menadžmenta kvalitetom Zavoda za udžbenike;
- [3] "Poboljšanja sistema menadžmenta kvalitetom u "Politici ad" razvojem studentske prakse", mr Ana Trajković.